

HODNOCENÍ v současné škole

PhDr. Simona Kiryková, Ph.D.

KPP FP TUL

SITUACE A

Popiš situaci z osobního/profesionálního života, ve které **byl hodnocený Tvůj výkon**, a která

A1.... tě povzbudila, potěšila a pomohla ti ...

A2.... tě uvedla do rozpaků, bylo ti „trapně“

A3... tě ranila, nepotěšila – ale pomohla ti ...

A4.... zranila tě, ublížila ti, nerad/a na ni vzpomínáš

SITUACE B

Popiš situaci z osobního/profesionálního života, ve které **jsi hodnotila/hodnotíš něčí výkon/práci/výsledek**

B1 Bylo to pro Tebe snadné, hodnotit druhého?

B2 Co snadné nebylo a proč?

B3 O co se při hodnocení druhých snažíš?

B4 O jaké své chybě při hodnocení někoho druhého víš/vzpomínáš/přemýšlíš... ? Co bys dnes udělal/a jinak?

SITUACE C

Popiš situaci z osobního/profesionálního života, ve které **jsi musela hodnotit sám/sama sebe/svůj výkon/práci/výsledek**

C1 Bylo to pro Tebe snadné, hodnotit sám sebe?

C2 Co snadné nebylo a proč?

FUNKCE HODNOCENÍ

INFORMATIVNÍ

- Informuje Ž, R, ostatní o úrovni výkonů Ž – o jeho školní úspěšnosti
- zpětnovazební funkce pro Ž, R

MOTIVAČNÍ

- pomáhá/(! ale i nepomáhá???) k naplnění potřeb: smysluplné činnosti - seberealizace, přijetí druhými
- ! Působení odměny/trestu (?)

SEBE/REGULAČNÍ (SEBE/VÝCHOVNÁ, FORMATIVNÍ)

- Smysluplné hodnocení pomáhá k uvědomění si vl. potenciálu, k sebepojetí, k osobnímu rozvoji

DIAGNOSTICKÁ

- zjištění úrovně výkonu, podpora pro diferenciaci, prognózu (☺ i ☹)
- ??? Další funkce ???

DRUHY hodnocení

ABSOLUTNÍ (kriteriální) – vztažené k normě, cíli, plánu

„Zvládl jsi výborně všechnu látku pro 2. třídu.“)

SOCIÁLNĚ NORMOVANÉ – vztažené k výkonům ostatních (pořadí, „žebříček“)

„ V matematice jsi mezi nejlepšími, ale v prvouce je ještě hodně toho, na čem musíš zapracovat – všechny děti už znají dopravní značky, ale Ty ještě ne.“

INDIVIDUÁLNĚ NORMOVANÉ – vztažené k předchozím znalostem, k ind. stanoveným cílům

„Výborně, když jsi přišel do naší třídy, musel jsi na zájmenech hodně zapracovat, a teď už je zvládáš výborně!“

FORMATIVNÍ (PRUBĚŽNÉ) – vztažené k dílčím pokrokům, širší

„Hodně jsi zapracovala na školních i domácích úkolech – vidím, že se dokážeš dobře připravit na každou hodinu a je to potom znát.“

SUMATIVNÍ (FINÁLNÍ) – celkové výstupy za určité období = VYSVĚDČENÍ za 2. třídu

FORMY HODNOCENÍ

KVANTITATIVNÍ

KVALITATIVNÍ

KOMBINOVANÉ

KVANTITATIVNÍ FORMY HODNOCENÍ

KLASIFIKACE = známkování = kvantitativní, symbolické a zobecňující vyjádření hodnocení kvality žákova výkonu symbolem – číslem, spojeným s příslušným hodnotícím adjektivem.

1 – výborný 2 – chvalitebný 3 – dobrý 4 – dostatečný 5 – nedostatečný.

BODOVÁNÍ

% ÚSPĚŠNOST

KVALITATIVNÍ FORMY HODNOCENÍ

SLOVNÍ HODNOCENÍ

= kvalitativní posuzování žákova výkonu nebo chování vyjádřené formou slovní zprávy (Kolář, 2009)

+

postihuje osobnost Ž v její plné šíři i hloubce
umožňuje U hlubší poznání Ž

Poskytuje více informací Ž i jeho R

-

Časová náročnost pro U

Riziko nepochopení výrokům U

KVALITATIVNÍ FORMY HODNOCENÍ

PORTFOLIO ŽÁKOVÝCH výsledků/prací

= kvalitativní posuzování žákových výkonů vyjádřené formou portfolia jeho prací

- materiální i el. verze

+

umožňuje Ž prezentovat se v řadě oblastí

umožňuje U, R hlubší poznání výkonů a úspěchů Ž

-

???

KVALITATIVNÍ FORMY HODNOCENÍ – HODNOTÍCÍ TEXT/BÁSEŇ/FOTO/VIDEOPŘÍBĚH

V měkkém písku na dně moře,
mušličky se daří dobře.
Občas spí, pak je zase bdělá,
když mořské vlny ji kolébají.
Copak asi uvnitř dělá?
Sny o barevné duze se jí zdají.

Ve skořápce plátno ukryto je,
na které své sny ráda maluje.
Zvenčí je pošmourná a šedá,
schází jí blyštivý třpyt.

Však nezůstane navždy matná a bledá,
když se otevře, zahlédneš její duhový svit.

KOMBINACE více forem

SLOVNÍ HODNOCENÍ

+ KLASIFIKACE/BODY/%

+ PORTFOLIO

HODNOTÍCÍ JAZYK

- POPISNÝ
- HODNOTÍME VÝKON, nikoliv osobnost ŽÁKA

SEBEHODNOCENÍ

- HODNOCENÍ U = VÝCHOVA K DOVEDNOSTI SEBEHODNOCENÍ

SPECIFICKÉ FORMY hodnocení na 1. st. ZŠ

- 1., 2., 3. tř. – výrazná smyslová a emoční citlivost Ž

1 > 1 > 1

1 > 1 > 1

Hodnotící SYMBOLY – lze připravené, raději vytvořené se Ž

OBRÁZKY/ NÁLEPKY/ RAZÍTKA <https://www.chamber.cz/hodnotici-razitka-30x30mm/>

ZVÍŘÁTKA jako reprezentanti “vlastností” (včelka – píle, hlemýžď – pomalost, prasátko – neupravenost, opice – neukázněnost, ale i chytrost apod.).

Rizika: Je nutné, aby Ž dobře znali zamýšlené významy jednotlivých symbolů/obrázků – např. opice – neukázněnost, ale i chytrost – upřesnit a/nebo naopak využít – někdo v sobě kombinuje více protikladných vlastností

SPECIFICKÉ FORMY hodnocení na 1. st. ZŠ

- významnost komunikace a vyjadřované důvěry U - Ž

„Chceš-li, můžeš mi pomoci připravit pomůcky na příští hodinu.“

„Chceš-li, můžeš posbírat sešity/odnést tuto knihu do vedlejší třídy.“

„ Prosím, dohlédni na to, aby žáci dokončili práci včas.“

„ Prosím, můžeš pomoci spolužačce s těžšími otázkami?“

!!! Nevyznamenávat stále stejné děti (spolehlivé, zodpovědné, ochotné) – střídavě, každý žák má šanci

!!! DOBROVOLNÉ !!!

!!! Respektovat Ž osobnostní zvláštnosti – ne každý o takové projevy hodnocení stojí (úzkostnější děti mohou prožívat i obavu z toho, že drobné výzvy od paní učitelky nedokážou splnit)

!!! U dbát na dodržování bezpečnosti.

SPECIFICKÉ FORMY hodnocení na 1. st. ZŠ

- významnost SEBEPREZENTACE

pro většinu Ž 1. st. hraje významnou roli předvedení, prezentace jejich výkonů, výsledků práce - **hodnotící a motivující prostředek**

NÁSTĚNKY A VÝSTAVKY DĚTSKÝCH PRACÍ, ale i už zmíněné
ELEKTRONICKÉ VEŘEJNÉ DATABÁZE A PREZENTACE jejich prací

Soutěže, přehlídky, dny otevřených dveří, zápis D do 1. třídy

Starší Ž – pomoc při vytváření webové stránky apod

!!! Riziko: učitelka musí dbát na to, aby šanci “předvést” své výsledky dostalo – střídavě - každé dítě